

Česká školní inspekce

Jihočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Třeboň, Na Sadech 375

Na Sadech 375, 379 35 Třeboň

Identifikátor školy: 600 060 624

Termín konání inspekce: 17. – 21. leden 2005

Čj.:	og3-1009/05-2406
Signatura:	og3cy103

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola má v tomto školním roce 548 žáků rozdělených do 23 tříd. Jejimi součástmi jsou školní družina a školní klub. Vyučování v základní škole se řídí vzdělávacím programem Základní škola, schváleným MŠMT ČR pod čj. 16 847/96-2. Škola má zřízeny v 6. – 9. ročníku třídy s rozšířenou výukou tělesné výchovy se zaměřením na házenou. Vzdělávací nabídka školy je rozšířena o řadu volitelných předmětů a další výchovně-vzdělávací aktivity. Škola je příspěvkovou organizací, jejím zřizovatelem je Město Třeboň, Masarykovo náměstí 20, 379 19 Třeboň.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Personální a materiálně-technické podmínky základní školy, průběh a výsledky vzdělávání na 1. stupni základní školy (dále 1. stupeň) v předmětech: český jazyk, anglický jazyk, tělesná výchova. Na 2. stupni základní školy (dále 2. stupeň) v předmětech: český jazyk, anglický jazyk, dějepis, matematika, občanská výchova, rodinná výchova, tělesná výchova.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Personální zajištění sledované výuky není optimální. Kvalifikovanými učiteli byla vedena sledovaná výuka tělesné výchovy na 1. stupni, českého jazyka ve 4. a 5. ročníku, matematiky na 2. stupni a dějepis. Anglický jazyk, rodinnou a občanskou výchovu vyučovali učitelé odborně způsobilí pro jiné předměty, český jazyk na 2. stupni tři aprobovaní vyučující a učitelka s kvalifikací pro výuku na 1. stupni. V tělesné výchově na 2. stupni vyučovala pouze jedna odborně a pedagogicky způsobilá učitelka, ostatní tři vyučující nebyli pro výuku plně kvalifikovaní. Škola nemá odborně způsobilé učitele pro výuku anglického jazyka, občanské výchovy a rodinné výchovy. Pro tělesnou výchovu na 2. stupni má pouze jednu plně kvalifikovanou učitelku. Chybějící odbornost vyučujících, spolu s krátkou pedagogickou praxí některých z nich se projeví dílčími nedostatky ve sledované výuce.

Organizační řád školy přehledně stanovuje organizační strukturu celého subjektu, vymezuje povinnosti a kompetence pracovníků i úkoly vyplývající z jejich funkcí. Další povinnosti pedagogických pracovníků jsou zakotveny v kvalitně zpracovaném školním řádu. Výkonem vedoucích funkcí jsou pověřováni zkušení, ale ne vždy plně kvalifikovaní pracovníci. Zástupce ředitele pro pedagogickou činnost na 2. stupni má kvalifikaci pro výuku na 1. stupni. Činnost pracovníků školy je dobře organizována. Jejich řízení je zajišťováno vedoucími úseků, systémem vnitřních norem, projednáváním aktuální problematiky na pedagogických radách i přímým jednáním se zaměstnanci. Činnost vedoucích úseků je koordinovaná, pravidelně se scházejí na poradách vedení školy. Organizace činnosti pracovníků a systém přenosu informací uvnitř školy jsou funkční.

Pro jednotlivé předměty jsou určeni metodici, kteří vedou tyto dílčí pedagogické úseky. Koordinují plánování výuky, ve spolupráci s vedením školy hodnotí průběh a výsledky vzdělávání v příslušných předmětech. Sledují a předávají nové poznatky o výuce předmětu ostatním vyučujícím a koordinují jejich další vzdělávání. Na 1. stupni jsou kromě metodiků předmětů zřízena i metodická sdružení. Funkci metodiků na 2. stupni vykonávají i učitelé s krátkou pedagogickou praxí, kteří nemají pro metodické vedení kolegů dostatek zkušeností. Proto činnost metodických orgánů pozitivně ovlivňuje kvalitu výuky především na 1. stupni, na 2. stupni jen v některých předmětech.

Kontrolní činnost vedení školy je plánovaná a vztahuje se na všechny zaměstnance. Priority kontroly a cíle hospitační činnosti jsou stanoveny na základě hodnocení minulého školního

roku. Frekvence hospitací je volena optimálně. Záznamy z hospitací, především ředitele školy a jeho zástupkyně pověřené řízením 1. stupně, obsahují kvalitní hodnocení sledované výuky a konkrétní doporučení pro další práci učitele. S vyučujícími jsou závěry hospitací a kontrol projednávány, vychází z nich celkové hodnocení kvality jejich práce i hodnocení efektivity vzdělávací činnosti celé školy. Kontrolní, hospitační a hodnotící činnost vedení školy je cenným prostředkem metodického vedení začínajících i nekvalifikovaných učitelů.

Pedagogičtí pracovníci se dále vzdělávají, mohou se zúčastnit vzdělávacích akcí organizovaných samotnou školou nebo jinými subjekty. Vzdělávací akce si vybírají dle svého zájmu a zaměření, výběr je usměrňován s ohledem k potřebám školy. Získané poznatky jsou mezi pracovníky předávány, ale v praxi ne vždy uplatňovány. Vedení školy má zpracovanou personální koncepci jejímiž prioritami je generační obměna pedagogického sboru a získávání učitelů s aprobacemi, které ve škole zcela chybí nebo jsou zastoupeny ve velmi omezeném počtu. Začínajícím učitelům je poskytována metodická pomoc, nekvalifikovaní učitelé jsou úspěšně motivováni k doplnění kvalifikace vysokoškolským studiem. Hodnocení a odměňování pracovníků probíhá na základě komplexně pojatého systému, který přihlíží i k sebehodnocení pracovníka. Hodnocení pracovníků je pravidelné a diferencované.

Personální podmínky pro vzdělávání umožňují realizovat ve sledovaných předmětech zvolený vzdělávací program. Vzhledem k personálnímu zabezpečení sledované výuky, kterou z velké části vedli učitelé bez odpovídající kvalifikace a méně zkušení učitelé s krátkou pedagogickou praxí, byly personální podmínky školy celkově hodnoceny jako dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Škola má potřebný počet kmenových učeben a některé odborné pracovny. Sledované předměty byly vyučovány v kmenových učebnách, většinou dostatečně prostorných, ale ne vždy vhodně vybavených. Prostředí některých učeben působí esteticky, zejména na 1. stupni. Odborná učebna pro výuku cizích jazyků prostorem a vybavením neodpovídá potřebám výuky. Sledované hodiny tělesné výchovy proběhly v moderní tělocvičně, která je spolu s malým gymnastickým sálem přístupná krytou chodbou z budovy školy. Pro tělesnou výchovu, zejména sportovních tříd, jsou využívána některá další sportovní zařízení místních organizací.

Vybavení školy demonstračními a žákovskými pomůckami, odbornou literaturou, didaktickou a výpočetní technikou odpovídá potřebám výuky sledovaných předmětů. Žáci používají vhodné a schválené učebnice i další texty. Vzhledem k početnému zastoupení žáků s vývojovými poruchami učení ve třídách je řada dalších učebních materiálů učiteli nakopírována. Pro individuální práci se žáky se specifickými vzdělávacími potřebami je k dispozici široký výběr speciálních pomůcek. Výuka tělesné výchovy je dobře zajištěna potřebným tělovýchovným náradím a náčiním.

Materiálně-technické vybavení školy je využíváno též veřejností, škola nabízí různé vzdělávací kurzy a školení v době mimo vyučování.

Výroční zpráva o činnosti školy obsahuje analýzu stavu v materiálně-technické oblasti a z ní vyplývající úkoly. Požadavky na jejich realizaci jsou předkládány zřizovateli a s ním projednávány. Vybavování školy je prováděno koncepčně, ve spolupráci s metodickými orgány a správci kabinetů jednotlivých předmětů, v souladu s finančními možnostmi školy.

Materiálně-technické podmínky základní školy umožňují realizaci zvoleného vzdělávacího programu a celkově byly hodnoceny jako velmi dobré.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Výuka probíhá podle schváleného vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2. Ve sportovně zaměřených třídách je realizován modelový učební plán vzdělávacího programu Základní škola pro třídy s rozšířeným vyučováním tělesné výchovy čj. 29 738/96-22-50. Hodinové dotace sledovaných předmětů odpovídají učebnímu plánu přijatého vzdělávacího programu, výuka v uplynulé části školního roku 2004/2005 probíhala podle platných učebních osnov. Vzdělávací program školy je rozšířen o pestrý výběr volitelných předmětů a dalších výchovně-vzdělávacích aktivit. Škola se ve spolupráci s partnerskými zahraničními školami podílí na realizaci mezinárodních vzdělávacích projektů (projekt Comenius), některé další projekty po své žáky sama organizuje. V souladu s požadavky vzdělávacího programu probíhá plavecký a lyžařský kurz.

Nadaní žáci odcházejí na nižší stupeň místního gymnázia, pohybově nadaní žáci jsou zařazováni do sportovních tříd. Odpovídající péči věnuje škola žákům se specifickými vzdělávacími potřebami. V tomto školním roce vykazuje 30 integrovaných žáků. Vyučující pro ně vypracovali individuální vzdělávací programy, které vycházejí z doporučení odborníků. Pro ně i pro další žáky se specifickými vývojovými poruchami učení je zřízeno 18 skupin zaměřených na nápravu poruch. Problematikou vzdělávání těchto žáků se vedení školy zabývá systematicky, kontrolní činnost v této oblasti je pravidelná a důsledná. Hospitace v hodině speciálně pedagogické péče potvrdila, že je žákům prostřednictvím speciálních cvičení a s využitím kompenzačních pomůcek poskytována cíleně zaměřená individuální péče.

Učivo sledovaných předmětů je rozvrženo v časově tematických plánech učitelů, v souladu s učebními osnovami přijatého vzdělávacího programu. Plnění učebních osnov je sledováno při periodických kontrolách třídních knih, při jednání pedagogické rady a během hospitací. Kontrola plnění učebních osnov je účinná, povinná dokumentace školy průkazně zachycuje průběh vzdělávání a výchovy žáků.

Rozvrh hodin vychází z organizačních podmínek školy a skladby úvazků vyučujících, převážně respektuje základní psychohygienické požadavky. Školní řád obsahuje všechny náležitosti vymezené právní normou, jsou zde přiměřenou formou uvedeny povinnosti i práva žáků. Provozní řády učeben stanovují vhodná pravidla pro bezpečnou činnost žáků.

Oblasti výchovného poradenství a prevence negativních sociálních jevů jsou účelně integrovány do výchovně-vzdělávacího systému školy a prolínají její každodenní činností. Výchovné působení na žáky je soustavné, podpořené získáváním a vzájemným předáváním informací mezi pracovníky školy, žáky, jejich rodiči i partnerskými organizacemi. Škola včas reaguje na závažné projevy negativního chování žáků a ve spolupráci s jejich rodiči nastalé problémy operativně řeší. Ve výchově žáků je v rovnováze využíváno kladného hodnocení formou pochval i přijímání opatření k posílení kázně. Demokratičnost výchovy dokladuje existence a smysluplná činnost školního žákovského parlamentu. Společným jmenovatelem výchovného působení školy je snaha o vytvoření příznivého vnitřního klima, které respektuje a umožňuje dále rozvíjet osobnost žáků.

Informace rodičům o průběhu a výsledcích výchovy a vzdělávání žáků škola zajišťuje obvyklými způsoby. Průběžně prostřednictvím žákovských knížek, periodicky v rámci pravidelně konaných třídních schůzek nebo individuálním jednáním s pozvanými rodiči. Veřejnosti se škola prezentuje svými webovými stránkami, kvalitně zpracovanými výročními zprávami, kulturními, společenskými a sportovními akcemi, školním časopisem vydávaným pod názvem IQ.

Průběh a výsledky vzdělávání

Český jazyk na 1. stupni - 4. a 5. ročník

Výuka probíhá podle osnov přijatého vzdělávacího programu, které jsou rozplánovány v tematických plánech. Předmět vyučují učitelky s požadovanou kvalifikací. Třídy vytvářejí žákům vkusně upravené a podnětné zázemí. Vybavení názornými pomůckami svědčí o uplatňování zásady názorného vyučování.

Hodiny byly velmi dobře připraveny. Výukové cíle byly stanoveny s ohledem na možnosti žáků a složení jednotlivých tříd. Při výuce byly dodrženy psychohygienické zásady a zařazeny relaxační prvky. Výukou prolínala pozitivní motivace. Procvičování mluvnického učiva probíhalo příjemnou formou skupinové práce. Zadávané úkoly byly různorodé, žáci měli možnost vyhledávat hesla ve slovníku, vymýšlet slova podle vzorů. Hodiny čtení a literární výchovy se zaměřovaly na zdokonalování čtenářských dovedností a čtení s porozuměním. Také v těchto hodinách pracovali žáci ve dvojicích a skupinách. Pro žáky se specifickými vývojovými poruchami učení byla část úkolů diferencována, velmi dobře fungovala zpětná vazba o průběžném zvládnutí úkolů, v případě potřeby se žákům dostávalo individuální pomoci tak, aby zadaný úkol zvládli. Pro rychlejší žáky měly učitelky zpravidla připraveny doplňující úkoly. Na plnění zadaných úkolů byl dostatek času, pracovní tempo bylo přiměřené a zohledňovalo individuální dispozice. Zařazená skupinová práce rozvíjela dovednosti sociální a komunikativní (naslouchání, porozumění, spolupráce). Výuka byla propojena s praktickým životem (žáci pracovali s textem a s nákresem, zdokonalovali se v dovednosti zachytit informace na základě vyslechnuté nahrávky textu, nahrazovali slova nespisovná, určovali ukázky literárních žánrů).

Hodnocení výkonů bylo objektivní, zpravidla vyjadřovalo i pokrok. Do hodnocení práce skupin byli zapojeni sami aktéři.

V hodinách byla zaměřena patřičná pozornost na vyjadřování žáků, zdokonalování čtenářských dovedností, čtení s porozuměním a vyhledávání informací. V některých třídách však v žakovských knížkách převládá hodnocení jazykové složky českého jazyka (zvládnutí pravopisu) na úkor složek ostatních.

Výuka probíhala ve vstřícné pracovní atmosféře. Učitelky hovořily spisovně, jen ojediněle se vyskytly tvary nespisovné. Žáci velmi dobře komunikovali s vyučujícími i v rámci pracovních skupin. K sobě navzájem se chovali přátelsky.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce ve 4. a 5. ročníku byly hodnoceny jako velmi dobré.

Tělesná výchova na 1. stupni

Tělesné výchově vyučují odborně a pedagogicky způsobilé učitelky.

Hospitované hodiny byly většinou velmi dobře připraveny. Učitelky je organizačně dobře zvládaly, jednotlivé činnosti na sebe plynule navazovaly. Materiální zajištění prováděných činností bylo dostačující, zapojení žáků bylo převážně rovnoměrné. Většina žáků získala dobré pohybové návyky a dovednosti potřebné pro správné a bezpečné provádění tělovýchovných činností. Hlavní náplně hodin byly převážně vhodně zvoleny, v některých hodinách však byly pohybové činnosti pro danou věkovou skupinu žáků jednoduché a byla jim věnována značná část vyučovací jednotky. Při nácviku nebo procvičování některých dovedností nebyly připomenuty základní zásady jejich provádění a chybělo průběžné opravování nesprávně prováděných cviků. Učitelky dbaly na bezpečnost při cvičení, přesto někteří žáci cvičili v nevhodné obuvi (bačkory). Vzájemná komunikace byla většinou na velmi dobré úrovni, stejně tak převažovalo spíše pozitivně motivující hodnocení výkonů žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu tělesná výchova na 1. stupni byly celkově hodnoceny jako dobré.

Anglický jazyk na 1. a 2. stupni

Anglický jazyk učí na obou stupních učitelky s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro jiné předměty. Pro výuku předmětu absolvovaly školení a kurzy, případně se vzdělávají samostatně. Chybějící odbornost se v některých případech projevila v dílčích nedostacích (neužívání členů, ojedinele nesprávná výslovnost).

V hospitovaných hodinách na 1. stupni se všechny čtyři učitelky snažily využívat různorodé formy práce. To se jim většinou dařilo, hodiny byly pro žáky převážně pestré a zajímavé. Pro jejich vedení byla využívána angličtina, ale v některých hodinách byla převažujícím jazykem čeština. V souladu s požadavky na výuku žáků mladšího věku byly často kromě magnetofonové nahrávky využívány pomocné obrazové materiály. Metody a formy práce byly většinou pestré, v některých hodinách však převažoval pouze frontální způsob práce. Motivační stránka výuky byla méně výrazná, průběžné hodnocení výkonů žáků bylo pozitivní. Vzájemná komunikace mezi vyučujícími a žáky byla na velmi dobré úrovni, řada žáků prokazovala odpovídající zvládnutí základů jazyka. Dílčí nedostatky se projevily ve výslovnosti některých slov a nedůsledném užívání členů. Závěry hodin postrádaly shrnutí a procvičení probíraného učiva.

Anglický jazyk na 2. stupni učí dvě učitelky, jedna začínající, druhá s krátkou pedagogickou praxí. Sledované hodiny byly většinou organizačně velmi dobře připraveny, výuka byla vedena po odborné a věcné stránce správně. I zde byla pro vedení hodin využívána angličtina, v některých případech ji však až nadbytečně nahrazovala čeština. Hodiny měly obdobnou stavbu. Na začátku bylo málo využíváno úvodní rozmluvení, spíše byla krátce procvičována izolovaná slovní zásoba. Vyučující se většinou snažily o pestřejší formy a metody práce, některé málo efektivní výsledky pak vyplývaly spíše z krátké pedagogické praxe a nedostatku zkušeností. Méně prostoru bylo věnováno samostatnému a souvislému vyjadřování žáků, ne vždy se dařilo správně využívat zpětné vazby. Žáci projevovali převážně znalosti a jazykové dovednosti, které odpovídaly míře zvládnutí jazyka, v komunikaci s vyučujícími většinou dodržovali dohodnutá pravidla. Hodnocení jejich výkonů vyučujícími bylo objektivní a převážně zdůvodněné. Ani zde nebyl v závěrech hodin věnován prostor pro shrnutí a procvičení probírané látky.

Průběh a výsledky vzdělávání v anglickém jazyce byly celkově hodnoceny jako dobré.

Český jazyk na 2. stupni

Výuku předmětu zajišťují čtyři vyučující. Tři mají požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku na 2. stupni, z toho dvě učitelky mají velmi krátkou praxi. Skutečnost, že učí napříč více ročníky je pro ně značně obtížná. Čtvrtá vyučující je kvalifikovaná pro výuku na 1. stupni. Jejím vkladem pro vyučování na 2. stupni je dlouholetá zkušenost s výukou žáků se specifickými vývojovými poruchami učení i znalost klíčových kompetencí, jimiž by žáci měli disponovat. Vyučování probíhá podle tematických plánů.

Výuce slouží prostorné i rozměrově menší učebny, které nemají speciální zázemí pro výuku českého jazyka. Prostředí tříd bylo převážně méně podnětné, výjimečně i strohé. Většinou zde chyběly názorné pomůcky vztahující se k probíranému učivu. Používané učebnice jsou vybrány ze seznamu schválených učebnic pro výuku na 2. stupni, k doplnění slouží i další učební texty. Didaktická technika nebyla ve sledovaných hodinách použita.

Hospitované hodiny byly po odborné a věcné stránce dobře připraveny. Ve stránce metodické se projevily značné rozdíly. Zkušená vyučující používala pestré metody a formy práce charakteristické pro činnostní pojetí vyučování. V převaze ostatních sledovaných hodin se

vyučující více soustředili na obsah, méně na metody a formy práce. Stavba sledovaných hodin byla většinou tradiční, převažovala frontální práce. Na skutečně aktivním zapojení žáků byly postaveny tři hodiny. Úvod hodin se často omezoval na sdělení výukového cíle, v průběhu vyučování se většinou objevilo málo forem motivace. Výuka probíhala převážně bez diferenciaci náročnosti vzhledem k odlišným vzdělávacím potřebám žáků. Jen ojediněle se v hodinách objevily cíleně zvolené relaxační chvílky.

Zvolené metody práce v hodinách jazykového vyučování byly jen částečně aktivizující, nevytvářely optimální prostor pro aktivní učení, pro samostatné a tvořivé projevy žáků. V jedné hodině byl nevhodně zařazen kontrolní diktát žákům (v první hodině českého jazyka v daném týdnu, bez motivace a bez opakování učiva), kteří v uplynulém týdnu pobývali na lyžařském výcviku.

Pestřejší a pro žáky zajímavější byl slohový výcvik. Aktivně zapojit žáky se nejvíce dařilo v 6. ročníku, kde skupinová práce navazovala na již osvojené teoretické poznatky o pracovním postupu. Výuku zpestřovalo zařazování tvořivých úkolů a učení prožitkem. Diferenciaci úkolů výrazně přispívala k zapojení všech žáků do vyučovacího procesu. Obdobně probíhala výuka u těžce vyučující i ve třídě 7. ročníku. Efektivní slohový výcvik probíhal také ve třídě nejstarších žáků, kteří prezentovali přednášku na dané téma. Na vyučování byli velmi dobře připraveni, poznatky čerpali z internetu, z knih, z televizních pořadů. Výuka v těchto hodinách byla velmi dobře propojena s praktickým životem. Žáci byli také zapojeni do hodnocení a sebehodnocení, žáci 6. ročníku si všímali i vytíženosti jednotlivých členů skupiny, jejich ochoty spolupracovat a podílet se na dobrém výsledku. Další hodiny slohového výcviku měly běžnou úroveň, také zde byla snaha o aktivní zapojení žáků.

Vyučující se snažili přistupovat k žákům vstřícně. Atmosféra vyučování však byla v některých třídách narušena nekázní skupiny žáků v úvodu hodin i při střídání činností. Hodnocení žákovských výkonů bylo objektivní. Žáci integrovaní a další žáci se specifickými vývojovými poruchami učení píší kontrolní cvičení formou doplňování pravopisných jevů, ostatní píší kontrolní diktáty. Při hodnocení je zřejmé, že vyučující vycházejí z ustálených pravidel školy, ve kterém je stanoven přístup k hodnocení a klasifikaci těchto žáků. Slohovými pracemi je věnována značná pozornost, nechybí vyhodnocení úspěšnosti i shrnutí nejčastěji se vyskytujících chyb.

Projev vyučujících byl jasný a srozumitelný, v několika hodinách však značně zatížený tvary nespisovnými, které byly tolerovány také žákům. Přibližně ve třetině hodin chyběl větší prostor pro uplatnění žáků a pro rozvíjení jejich komunikačních dovedností.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce na 2. stupni byly hodnoceny jako průměrné.

Matematika na 2. stupni

Učivo matematiky je rozvrženo v tematických plánech učitelů v souladu s učebními osnovami zvoleného vzdělávacího programu. Výuka v ročnících na sebe navazuje, potřebný čas je věnován souhrnnému opakování a procvičování učiva. Vzdělávací cíle byly voleny v návaznosti na předchozí učivo a byly přiměřené schopnostem a potřebám žáků. Ve sledovaných hodinách vyučovali odborně a pedagogicky způsobilí učitelé. V přípravě na výuku se nesoustředili pouze na obsah učiva, ale potřebnou pozornost většinou věnovali diferenciaci výuky, výběru efektivních metod práce a motivaci.

Hospitované hodiny proběhly v kmenových učebnách, pro výuku matematiky byly jen některé z nich podnětně upraveny. Žáci účelně využívali vhodné učebnice, pracovní sešity a další učební texty, některé jim byly vyučujícími nakopírovány. Demonstrační a žákovské pomůcky byly používány v omezené míře, didaktická technika využita nebyla.

Sledované vyučování bylo vedeno věcně správně, didaktické zásady učení byly převážně respektovány. Nové učivo bylo vyvozováno v návaznosti na již osvojené vědomosti a dovednosti. Výukou prolínalo soustavné opakování a procvičování dříve probraného učiva. Samostatná práce byla zadávána srozumitelně, ve většině hodin diferencovaně. Učitelé žákům umožnili postupovat individuálním tempem, poskytovali jim při práci radu a pomoc, rychlejším žákům byly zadávány doplňující úkoly. Dobře fungovala zpětná vazba formou společné kontroly správnosti řešení. V některých třídách měla výuka výrazné rysy činnostně pojatého vyučování. Žáci získávali nové poznatky svou vlastní aktivitou, vyučující pouze nenásilně usměrňovali jejich činnost. Vedli žáky k experimentování při řešení matematických problémů, motivovali je k vyhledávání optimálních, někdy i alternativních postupů řešení. Nechyběla aktualizace učiva a jeho aplikace do praxe. Ve dvou sledovaných hodinách byly vynikajícím způsobem využity mezipředmětové vztahy. V některých hodinách byly voleny netradiční metody individuální a skupinové práce, v jiných byli žáci vhodně motivováni řešením zajímavých úloh a problémů vybraných nad rámec základního učiva. V malé části sledované výuky bylo tempo práce v některých fázích hodiny příliš rychlé s ohledem k potřebám méně nadaných žáků nebo naopak pomalé vzhledem k potřebám talentovaných žáků. Při práci ve většině hodin byli žáci pozorní a aktivní. K jejich zájmu o výuku přispěl vhodný výběr učiva, jeho aktualizace, většinou efektivní organizace práce, zařazení netradičních forem výuky spojených s aktivní účastí žáka na vyvozování nového učiva.

Prostor pro komunikaci celkově odpovídal povaze předmětu. Vzájemná komunikace převážně probíhala mezi vyučujícími a žáky, málo mezi žáky navzájem. Ve vztazích mezi vyučujícími a žáky převažovala vstřícnost a vzájemný respekt. Mluvní projev vyučujících byl srozumitelný a věcně správný. Žáci byly většinou vedeni k souvislému vyjadřování a k používání správné odborné terminologie. Rozsah písemně zpracovávaných úkolů respektoval specifické vzdělávací potřeby žáků, obsáhlejší písemná zadání úloh byla nakopírována.

Hodnocení a klasifikace žáků vychází z písemných prací, které jsou zadávány po dostatečném procvičení učiva. Práce jsou pečlivě opraveny, objektivně a s přiměřenou náročností hodnoceny. V klasifikaci žáků jsou zohledněny též výsledky ústního zkoušení, orientační hodnocení jejich aktivity a znalostí během vyučování i kvalita domácí přípravy.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice na 2. stupni byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Dějepis a integrovaný předmět občanská a rodinná výchova

Odborná a pedagogická způsobilost učitelů ovlivnily úroveň sledované výuky jen částečně. Rozhodující bylo spíše uplatňování vyučovacích metod, které odpovídaly charakteru probíraného učiva, aktuálnímu stavu žakovských kolektivů a cílům vzdělávacího programu, a v neposlední řadě převážně nízká míra zkušeností většiny učitelů se zvládáním výchovných problémů žáků, často spojených s projevy nezájmu o výuku.

Plánování i bezprostřední příprava výuky byly pečlivé a svědomité. Ne vždy ale výsledek odpovídal tomuto úsilí. Veškerá výuka byla vedena odborně správně, v tempu přiměřeném schopnostem a možnostem žáků. Relaxace jako funkční součást hodiny se objevila sporadicky.

Pozitivním zjištěním byla snaha většiny učitelů nepřetěžovat žáky přemírou faktografických údajů na úkor zvládnutí a upevnění základního učiva. Učitelé volili jak metody tradiční, například výklad, tak metody aktivizující-činnostní. Snažili se využívat mezipředmětové vztahy, aktualizaci učiva, kooperativní formy učení, vést žáky k vyhledávání informací z různých zdrojů, případně i prožitku. O náročnosti tohoto způsobu vyučování, který vhodně odpovídá cílům zvoleného vzdělávacího programu, pro začínající učitele a učitele s krátkou

praxi není sporu. Patrná snaha učitelů o využití činnostních prvků výuky, především kooperativních metod vyučování a samostatného vyhledávání informací z různých zdrojů byla proto úspěšná jen z části. Objevovaly se nedostatky v organizaci jednotlivých činností a v jejich provázanosti. Motivace žáků se většinou omezila jen na oznámení tématu hodiny či udělení pracovních pokynů. Žáky se tak někdy nepodařilo zaujmout a aktivizovat. Ve zdařilých hodinách jako účinná motivace sloužily příklady z běžného života, případně historický dokument. V hodině dějepisu v 9. ročníku dokázal učitel vzbudit zájem žáků zajímavým výkladem, podloženým odborným a obrazovým materiálem, který se týkal budování pohraničních pevností v době ohrožení republiky fašistickým Německem.

V hospitované výuce učitelé zohledňovali žáky s problémy v učení, běžně zjišťovali, zda potřebují další čas na zpracování úkolů, případně ověřovali míru pochopení čteného textu. Zápisy v dějepise byly stručné, soustředily se na základní data a souvislosti.

Hodnocení žáků v hodinách většinou zůstalo v obecné, neadresné rovině. Pouze výjimečně si učitelé našli v závěru hodin prostor na shrnutí látky a zhodnocení konkrétní práce žáků. Klasifikace a její četnost byla většinou přiměřená charakteru a významu předmětu a uplynulé části školního roku.

Snaha učitelů rozvíjet komunikativní dovednosti žáků narážela často na bezradnost v zaměření a vedení řízeného rozhovoru. V občanské a rodinné výchově při prezentaci referátů, týkajících se aktuálních událostí, měli žáci za úkol vyjádřit i vlastní názor na uvedenou problematiku. Učitelé často ale nedokázali nastínit jiný úhel pohledu, vyprovokovat diskuzi, zhodnotit význam výběru informací, případně polemizovat se zálibou některých žáků ve sledování laciných povrchních informací z médií. Rovněž málo času a pozornosti věnovali učitelé dějepisu i občanské a rodinné výchovy vedení žáků k promyšlenému kritickému zpracování či dalšímu použití nově získaných informací. Prezentace výsledků skupinové práce převážně sklouzávala k dialogu mezi vyučujícím a žákem, který skupinu zastupoval, a nedařilo se zapojit ostatní žáky.

Většinou velmi dobře fungovala vzájemná otevřená komunikace v hodinách občanské a rodinné výchovy, které vedly třídní učitelky. Někteří učitelé ve snaze o demokratický přístup k žákům naráželi na opakované porušování pravidel vzájemné komunikace.

Úroveň průběhu a výsledků vzdělávání v dějepise a integrovaném předmětu občanská a rodinná výchova byla hodnocena jako dobrá.

Tělesná výchova na 2. stupni

Hodinové dotace předmětu jsou v souladu s učebním plánem vzdělávacího programu. V běžných třídách je tělesná výchova vyučována ve dvouhodinové týdenní dotaci, ve třídách s rozšířenou výukou v rozsahu pěti hodin týdně. Pětihodinová dotace je využita jak pro výuku učiva stanoveného učebními osnovami, tak ke všeobecné pohybové přípravě žáků, která je předpokladem pro jejich úspěšnou činnost v házené.

Personální zabezpečení výuky tělesné výchovy na 2. stupni školy není optimální. Ve sledovaných hodinách vyučovala odborně a pedagogicky způsobilá učitelka, učitel odborně způsobilý pro výuku jiných předmětů a nekvalifikovaný učitel, který studuje poslední ročník pedagogické fakulty, aprobaci tělesná výchova. Ve sportovních třídách vyučoval učitel odborně způsobilý pro vyučování na 1. stupni, se specializací pro tělesnou výchovu. Ve své práci využívá zkušeností, které získal jako dlouholetý aktivní hráč házené. Pro výuku tělesné výchovy byl zpracován univerzální tematický plán, který odpovídá učebním osnovám předmětu a respektuje materiálně-technické podmínky školy. Z plánu však není patrné, které učivo je zařazeno do jednotlivých ročníků, chybí diferenciaci učiva, zejména vzhledem ke sportovně zaměřeným třídám. V tomto ohledu je plán výuky formální. Výukové cíle ve sledovaných hodinách nebyly vždy správně zvoleny a proto také ne vždy byly splněny.

Probírané učivo odpovídalo učebním osnovám, jen výjimečně přesahovalo jejich rámec. Tělesná výchova je většinou vhodně zařazena do rozvrhu, pouze dvě hodiny následují bezprostředně po polední přestávce na oběd. Veškerá hospitovaná výuka proběhla v moderní, prostorné tělocvičně školy a byla dobře zajištěna vhodným náradím a náčiním.

Sledované hodiny byly dobře členěny, intenzivní pohybové zatížení žáků bylo kompenzováno oddechovými činnostmi. Předností výuky byla dobře sestavená průpravná část, vhodně zaměřená k náplni hlavní části hodiny, podporující správné držení těla. Žáci sportovních tříd vnímali rozcvičení jako běžnou součást přípravy na tréninkovou zátěž. U některých vyučujících se projevil rezervy v důsledném vedení žáků k přesnému provedení průpravných cviků. Činnost v hlavní části hodin byla dobře organizovaná vzhledem k plnému využití cvičební plochy i vyučovacího času. Jednotlivé činnosti byly žákům správně vysvětleny a podle potřeby názorně předvedeny, ale při jejich nácviku nebyl vždy dodržován správný metodický postup. Tempo výuky při cvičení na náradí bylo nepřiměřené, vyučující přistupovali k dalším, obtížnějším cvikům aniž by žáci plně zvládli méně náročné prvky. Výuka v jednotlivých hodinách byla minimálně diferencovaná vzhledem k individuálním schopnostem a dovednostem žáků. Chyběla též diferenciací v koedukovaně vyučovaných hodinách ve sportovních třídách. Žáci sportovně zaměřených tříd projevovali ve srovnání s ostatními třídami větší aktivitu a zájem o výuku, byli obratnější a prokazovali lepší fyzickou kondici. Vyučující dbali na bezpečnost žáků při cvičení.

V celkovém hodnocení a klasifikaci žáků učitelé respektují především snahu žáka, jeho dílčí pokroky a celkový přístup k práci v předmětu. Pohybová vyspělost žáků sportovních tříd je ověřována pohybovými testy.

V průběhu výuky byli žáci většinou dobře instruováni, dílčí rezervy se projevil ve věcné správnosti některých vydávaných povelů. Organizační pokyny byly vydávány stručně a jasně, žáci na ně většinou včas a správně reagovali.

Průběh a výsledky vzdělávání v tělesné výchově na 2. stupni školy byly celkově hodnoceny jako dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola již řadu let sleduje a hodnotí své vzdělávací výsledky na 2. stupni prostřednictvím testů Kalibro. Na 1. stupni zadává vedení školy srovnávací prověrky z českého jazyka a matematiky. S výsledky testů a prověrek jsou vyučující příslušných předmětů individuálně seznamováni, hodnocením úspěšnosti žáků v testech a prověrkách se zabývají metodické orgány školy. Významným kritériem pro hodnocení kvality výchovně-vzdělávací práce školy je umístění žáků v předmětových soutěžích a olympiádách i jejich úspěšnost při přijímacím řízení na navazující střední školy. Výsledky přijímacího řízení a hodnocení účasti žáků v soutěžích je přehledně uvedeno ve velmi kvalitně zpracované Výroční zprávě o činnosti školy ve školním roce 2003/2004.

Celkově jsou průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech hodnoceny jako dobré.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, vydané Školským úřadem Jindřichův Hradec dne 15. 6. 2000 pod čj. ŠÚ 182/2000
2. Školní řád vydaný 2. 9. 2002 a platný ve školním roce 2004/2005
3. Organizační řád školy ze dne 1. 1. 2004

4. Učební plán školy platný ve školním roce 2004/2005
5. Rozvrh hodin platný ve školním roce 2004/2005
6. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2003/2004
7. Třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy k datu inspekce
8. Vnitřní řád odborné učebny informatiky a tělocvičny
9. Přehled vzdělávacích akcí dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ve školním roce 2003/2004 a 2004/2005
10. Individuální vzdělávací programy pro integrované žáky na školní rok 2004/2005
11. Plán práce školy ve školním roce 2004/2005
12. Měsíční plány práce pro školní rok 2004/2005
13. Plán kontrolní a hospitační činnosti vedení školy pro školní rok 2004/2005
14. Hospitační záznamy vedení školy za školní rok 2003/2004 a 2004/2005
15. Zápis z jednání pedagogické rady školy ve školním roce 2004/2005
16. Minimální preventivní program školy pro školní rok 2004/2005
17. Tematické plány učiva sledovaných předmětů zpracované pro školní rok 2004/2005

ZÁVĚR

Ve škole proběhla generační výměna pedagogického sboru, která na přechodnou dobu přinesla některé problémy. Řadě předmětů vyučují mladí učitelé, někteří z nich jsou nekvalifikovaní nebo vlivem krátké praxe mají jen málo pedagogických zkušeností. Situaci řeší vedení školy tím, že nekvalifikované učitele úspěšně motivuje k vysokoškolskému studiu, začínající učitele k dalšímu vzdělávání a ke spolupráci se zkušenými kolegy. V některých předmětech je tato spolupráce problematická, škola zkušeného učitele daného předmětu nemá. Odbornost pedagogických pracovníků je optimálně využita, jejich činnost je efektivně organizována. Na velmi dobré úrovni je kontrolní a hospitační činnost, zejména ředitele a jeho zástupkyně pro řízení 1. stupně. Hodnocení pracovníků je objektivní a motivující.

Personální podmínky školy umožňují plnění zvoleného vzdělávacího programu ve sledovaných předmětech a celkově byly hodnoceny jako dobré.

Hospitovaná výuka probíhala převážně v kmenových učebnách, které zejména na 1. stupni poskytují estetické a podnětné prostředí pro výuku. Škola má k dispozici potřebné množství a výběr vhodných učebnic, odborné literatury, demonstračních i žákovských pomůcek, didaktické a výpočetní techniky. Toto vybavení bylo v řadě hospitovaných hodin využíváno spíše sporadicky. Vlastní tělovýchovné prostory a vybavení školy i další pronajímaná tělovýchovná zařízení jiných organizací umožňují kvalitní sportovní přípravu žáků. Materiálně-technické podmínky jsou zlepšovány systematicky a koncepčně ve spolupráci s metodickými orgány, správci kabinetů a v souladu s potřebami výuky. Umožňují plnit ve sledovaných předmětech zvolený vzdělávací program, byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Sledovaná výuka odpovídala učebním osnovám realizovaného vzdělávacího programu. Ve 4. a 5. ročníku v českém jazyce učitelky úspěšně plnily cíle zvoleného vzdělávacího programu. Ve výuce používaly efektivní a motivující interaktivní metody učení, které rozvíjely potřebné vlastnosti a dovednosti žáků. Na 2. stupni byl tento styl výuky částečně využíván v matematice, kde předností byla hlavně diferenciací v přístupu učitelů k žákům s různými vzdělávacími schopnostmi a potřebami. Vyučování ostatních předmětů bylo poznamenáno do značné míry nezkušeností začínajících a nekvalifikovaných učitelů.

V některých sledovaných hodinách převládal tradiční způsob frontální výuky s dominujícím verbálním projevem učitele.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech na 1. a 2. stupni základní školy byly celkově hodnoceny jako dobré.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Arnošt Punčochář	Mgr. Arnošt Punčochář v.r.
Člen týmu	Mgr. Miroslav Doležal	Mgr. Miroslav Doležal v.r.
Člen týmu	Mgr. Věra Drsová	Mgr. Věra Drsová v.r.
Člen týmu	Mgr. Ivana Neumannová	Mgr. Ivana Neumannová v.r.
Člen týmu	Zdena Smotlachová	Zdena Smotlachová v.r.
Člen týmu	Vladimír Štípl	Vladimír Štípl v.r.

V Jindřichově Hradci dne 18. února 2005

Razítko

Datum a podpis ředitele školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: 9. března 2005

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Bc. Mgr. Jiří Pletka

Bc. Mgr. Jiří Pletka v.r.

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školského zákona) může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Janderova 147/II, 377 01 Jindřichův Hradec. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Město Třeboň, Masarykovo náměstí 20, 397 19 Třeboň.	2005-03-25	og3-1009/05-2406

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.